

op som et afgørende Punkt, thi det er i Sandhed her, Tampen brænder. Ogsaa her staa Frihandelens Talsmænd og jeg fuldkommen enige med Hensyn til Maalet, og jeg tror, at vi ogsaa meget snart vil komme til at staa enige med Hensyn til Midlerne. Thi det er, som jeg har fremhævet, Afsætningen og atter Afsætningen, det i Øjeblikket gælder, og jeg vil ønske, at det danske Landbrug ikke blot vil juble over den højtærede Landbrugsministers Tale, men ogsaa læse den grundigt in extenso og tænke over den, saa vilde det ogsaa af den kunne ses, at vi netop paa alle vore Markeder, England undtaget, møder de Forhold, jeg har belyst, og de Hindringer, jeg har søgt at finde Midler imod. Den højtærede Landbrugsminister har jo ganske vist og i Tilslutning til den højtærede Stats- og Finansminister hævdet, at jeg har undervurderet de Resultater, der er opnaaet takket være vor Frihandel. Det har jeg absolut ikke. Jeg maa atter henvise til, at jeg fremhævede det store og betydningsfulde Arbejde, der var udrettet fra Landbrugsministeriets og den øvrige Statsmagts Side under de givne Forhold. Men hvad jeg tror at faa stor Tilslutning til, er mine Krav om, at naar vi faktisk ikke møder Frihandel ude omkring paa andre af vore Markeder end netop paa det engelske, maa ogsaa vi i vor Handelspolitik indrette os derefter. Jeg tror, at den danske Landmand fra sin daglige Forretning og sit daglige Arbejde kender alt for meget til den Taktik, der skal følges for at opnaa Fordele navnlig af sine Sælgere, til ikke at kunne begribe det.

Landbrugets praktiske Mænd saa fuldkommen rigtigt, da de efter Krigen opstillede Parolen for vor Landbrugseksport: „Spredte Markeder“. Vi maa ikke, som Forholdene politisk og økonomisk ligger i Verden, basere hele vor Afsætning, basere alt det, der efter Sigende bærer Danmark, paa en enkelt Kunde. Den største Skuffelse, jeg derfor følte i den højtærede Landbrugsministers saglige Fremstilling, var den, at jeg faktisk ikke fik noget Bevis for, at en Opretholdelse af den spredte Afsætning ude omkring ikke kunde give et større Udbytte for hele vor Eksport. Den højtærede Landbrugsminister har indirekte i sin Tale selv givet Bevis for, at vi faktisk møder Hindringer ude omkring og overalt er nødsaget til at optage Forhandlinger, og alt dette viser tydeligt, at den Frihandel, vi har opstillet som Idealet, just ikke møder os, naar vi træder udenfor

vort eget Lands Grænser. Jeg tror derfor ogsaa, at denne Diskussion vil gaa videre ikke mindst i Landbrugets egne Kredse, indtil der er skabt den Klarhed, som endnu ligger i Dæmringens Svøb.

Jeg vilde her have kunnet slutte af, hvis der ikke ogsaa fra andet Hold var givet min Tale en Udvidelse og Fortolkning, som jeg ikke kan lade sidde paa mig uden Gensvar. Jeg sigter her til nogle ledende Artikler i Dagbladet „København“, men jeg benytter Lejligheden til samtidig at fremhæve, at jeg ikke skulde have beskæftiget mig hverken med disse Avisartikler eller med andre Avisartikler, hvis ikke Forholdet var det, at Dagbladet „København“ stod som Partiet Venstres officielle Partiorgan her i Hovedstaden, og hvis ikke dets ansvarlige Redaktør var et saa fremtrædende Medlem baade af dette høje Ting og af sit eget Parti. For at vise, hvilken landsfarlig Person jeg er, og hvordan det vil gaa, hvis Danmark accepterer den konservative Handelspolitik, gaar „København“ tilbage til Krigsaarene og fremdrager en lille Pjece „Fortid og Fremtid“, som jeg udgav i 1916, og i hvilken jeg med Ungdommens Haab og Tro som Modvægt mod vor traditionelle Trang til at gøre os selv mindre, end vi er, og som Modvægt mod den daværende Gullaschaand tillod mig at slaa til Lyd for, at vi burde arbejde for et psykologisk større Danmark, der først og fremmest skulde bunde i et ærligt og redeligt Arbejde i Tillid til os selv og i Krav til os selv. Denne lille Bog, som jeg forleden læste igennem igen uden egentlig at skamme mig over den, benytter nu Bladet „København“ paa en højst mærkelig Maade, idet Bladet minder om, at det just var fra de Kredse, der nu kræver en aktiv Handelspolitik — det høje Ting vil have bemærket, at jeg altid omtales som „Kredse“ —, „at den Agitation udgik, som i Krigens Aar“ — jeg tillader mig med den højtærede Formands Tillaelse at citere dette Blad — „under Raabet om et større Danmark hidsede Landet op og skabte en Atmosfære, der førte os ud i Forhold, som har bragt os saa frygtelige Skuffelser og styrtet Landet ud i maaske de største økonomiske Ulykker, det hidtil har prøvet“. I dette Ophidselsesarbejde var min Pjece efter Bladets Mening et fremtrædende Moment, og saaledes har jeg, som nu taler om aktiv Handelspolitik, altsaa været medskyldig i, at man paa let-sindig Maade spillede va banque med Landets Økonomi og Landets Velfærd, fordi Følgerne af dette vilde Spil ikke udeblev,